

kapitola 7

Coux bylo tiché městečko s pekařstvím, *tabacem*, kavárničkou a hotýlkem, v němž občas Bruno obědval s přáteli. Leželo mimo obvod St Denis, takže ho až tak dobře neznal. Jelikož to s jeho policejní pravomocí v tomto místě bylo problematické, nechal policejní čepici ve voze.

Telefonní budka stála před drobnou budovou *Mairie*, kousek žluté policejní pásky, jíž byly dveře zapečetěny, pořád ještě vlál od kliky dveří. Bruno nakoukl do budky, poznamenal si její číslo a konstatoval, že je to jedna z těch moderních, které neberou peníze, ale jen telefonní karty. Francouzský *Télécom* by mohl mít záznam o kartě, která byla použita, ale o to se už nepochybně J-J a jeho technici postarali. Po straně budky bylo malé parkoviště se stojanem na kola, tak na dvě auta a jeden motocykl. Bruno si prohlédl zem. Byla tam olejová skvrna, která se zdála čerstvá. Vzal z auta papírový kapsníček a lehce ho přitiskl na skvrnu. Papír zprůsvitněl, takže skvrna byla dost čerstvá na to, aby mohla být relevantní. Pak Bruno popošel k hotýlku, aby si dal kávu se Sylvestrem, jeho majitelem a zároveň kuchařem a barmanem v jedné osobě. Zeptal se ho, jestli v noci požáru něco neviděl.

„Ve tři ráno? To jsem spal jako batole,“ prohlásil Sylvestr. Od pokladny, kde Sylvestrova manželka hloubala nad účetními kniha-

mi, se ozvalo posměšné uchechtnutí. „Odkdy batolata chrápu? Já taky nic neslyšela, ale zkuste se zeptat pekaře. Ten bývá kolem čtvrté vzhůru, protože musí rozehrát pec.“

Pekař však řekl, že spal až do čtyř, kdy ho vzbudil budík. Bruno pokrčil rameny a chystal se vyptávat namátkou lidí na hlavní třídě, když pekař ukázal na protější dům a poradil Brunovi, aby se zkusil zeptat jeho strýce, pošťáka v důchodu, který si věčně stěžuje, že se hrozně brzy budí a pak už neusne. „Ale touhle dobou bude nejspíš v *café*“, upozornil Bruna. „Jmenuje se Félix. Félix Jarreau. Kupte mu pití a poví vám všechno, co chcete slyšet.“

V každém *café* ve Francii najde člověk skupinku postarších mužů, kteří vzadu u malého stolku hrají karty, před sebou skleničku bílého a nad hlavou řvoucí televizi, kterou úspěšně ignorují. Bruno si Félix Jarreaux pamatoval z doby, kdy ještě roznášel poštu a ten zase od vidění znal Bruna – jako ostatně většina lidí v údolí. Bruno byl tedy představen, potřásl všem rukou a počkal, až ho pozvou, aby se posadil. Odmítl pití a vysvětlil, proč přišel. Barman puzen zvědavostí zamířil ke stolu s lahví, dolil všem víno, a když Félix prohlásil, že skutečně něco slyšel, zůstal stát u stolu.

„Chvilku po půl čtvrté“ vykládal Félix, „a to vím přesně, protože když jsem se vzbudil, tak jsem se podíval na hodiny, jsem uslyšel, jak přijíždí motocykl a zastavuje před radnicí. Podíval jsem se z okna a uviděl jsem tam stát motorku a někdo vcházel do telefonní budky. Ale měl na hlavě helmu, takovou tu velkou s chráničem brady.“

„Viděl jste mu do obličeje? Poznal byste ho?“ chtěl vědět Bruno.

Félix zavrtěl hlavou. „To ne, měl tu helmu.“

„Nesundal si ji, když šel telefonovat?“

Félix pokrčil rameny. „To z okna nevidím. Nedíval jsem se tak dlouho, šel jsem do kuchyně a udělal si kávu.“

„A co ta motorka? Nebylo na ní něco, co byste si pamatoval?“

„Taková ta moderní. Co s ní jezdí motokros, miniaturní blatníky, motor, co řve jako blázen. Dneska na nich jezdí všichni kluci.“

„Viděl jste ho odjíždět?“

„Ne, a ani jsem ho neslyšel. Možná jel z kopce bez motoru.“

Letní vedro začalo konečně trochu ustupovat, když Bruno nastoupil do své rozžhavené dodávky. Otevřel všechna okna a přemýšlel o delikátních záležitostech, které měl před sebou. Nejdřív bude muset vyslechnout Stéphanu, který je ale jeho dobrý kamarád, a pak bude muset předat zprávu o úmrtí někomu z Alphonsovy komunity. S povzdechem se rozjel touž klikatou silnicí do kopců, po níž jel ono ráno k požáru. Odbočil přes mostek a projel kolem kapličky postavené na paměť dvou mladých odbojářů – *Fusillés par les allemands*; jeden z nich byl Stéphanův strýc. Cesta vedla kolem kotliny s příkrými rozblácenými stráněmi, kam zřídka kdy dopadalo slunce a kterou Stéphane pronajal místnímu motokrosovému oddílu. Když minul kotlinu, z níž se neustále ozýval řev motorů namáhaných ve vysokých obrátcích, dorazil konečně ke Stéphanovým pastvinám a starému statku, teď téměř zakrytému novou mlékárnou, kravínem a sýrárnou.

Na tomhle místě strávil Bruno řadu příjemných večerů, vychutnal si zde bohaté nedělní obědy a vybavily se mu i dny strávené se Stéphanem na lovu. A každý únor tu pomáhal při rodinné zabijačce. To on naučil Dominique, jak se proplachují vnitřnosti v prudké vodě potoka, který stékal až dolů ke kapličce. Současní ministři vnitra i zemědělství tady za pár let nebudou, ale Stéphane ano a jeho přátelství bude stejně důležité jako dnes. Při tomhle rozhovoru bude muset být moc opatrný.

„*Salut*, Bruno,“ zdravil ho hřmotný farmář ze dveří přístřešku pro dojení krav. Stéphane měl v ruce koště a Dominique hadicí ostříkovala podlahu. Zavřela kohout a rozběhla se klopýtavě v holínkách k Brunovi, aby ho objala.

„Zrovna jsme skončili,“ řekl Stéphane. „Dáš si *apéro*? Po téhle práci mám vždycky pocit, že si zaslужuju skleničku pastisu.“

„Ne, děkuju, jsem tu služebně, kvůli tomu ohni. Ukázalo se, že ho někdo založil, takže se vyptávám každého, kdo se vyskytuje poblíž, jestli kolem třetí ráno neslyšel nebo neviděl něco podezřelého.“

„To je trochu brzy i na mě,“ řekl Stéphane. „Vstával jsem jako obvykle asi v půl páté a chvíli nato už mi volali z *Mairie*. Podíval jsem se z okna a uviděl červenou záři. Vzbudil jsem Dominique, krásy

jsme nechali ve stodole, nasedli na nákladák a jeli k ohni. Tam jsme se pak viděli. Nic jsem neslyšel. A co ty, Dominique? Když jsem tě budil, tvrdě jsi spala.“

Zavrtěla pohlednou tvářičkou. S šedýma očima a pletí bez poskvrny byla ztělesněním nevinného mládí. „Já neslyšela ani ten telefon.“

„Věděla jsi vůbec o tom poli? Když jsi na té výzkumné stanici pracovala, tak ses o něm dozvěděla?“

„Jasně že ano. Jednou nebo dvakrát týdně jsme odtud vozili vzorky a tam nahoru zase testovací zařízení. Nikdy jsme tam přes noc nenechávali nic cenného. Pokaždé, když jsem tam byla, musela jsem se zapsat do návštěvní knihy, ale ta asi shořela.“

„Takže jsi věděla, co tam nahoře pěstují?“

„Myslíš ty geneticky modifikované plodiny? Kdysi mě něco takového děsilo, ale teď, když o tom vím víc, tak už ne. Jediné, co mi dělalo starost, byla možnost kontaminace. Že by vítr mohl odfouknout semínka odtamtud na naše pole a vyklíčit na nich a že by se pak možná stopy GMO objevily v mléce. Jeden z projektů, na kterém jsem pracovala, bylo zjistit, jestli se dají stopy GMO v mléce zjistit. Vzpomínám si, jak jsem si říkala, že kdyby si zákazníci mysleli, že jsou v tátově mléce a sýrech stopy po těchhle umělých potravinách, mohlo by ho to úplně zničit.“

„To nejspíš ano. Řekla jsi to tátovi?“

„Probírali jsme to spolu mockrát,“ řekl Stéphane. „Ale mezi tím jejich polem a mými pozemky je hradba stromů a les a Dominique mi vysvětlila, že ty plodiny, které testují, jsou hodně jiné a krásy by je stejně nejedly. Takže se nemám proč bát.“

„No, já žádný expert nejsem, ale moc by mě to neuklidnilo,“ prohlásil Bruno. „Každopádně to vypadá, že to, co se tu pěstovalo, nijak moc tajné nebylo.“

„Všichni, kdo jsme tam pracovali, jsme o tom samozřejmě věděli,“ přikývla Dominique. „A taky jsem o tom pověděla tátovi. Ale jak už jsem řekla, v tátově zájmu nebylo se o tom šířit. A taky tam poblíž nebyly žádné statky, jejichž úroda by byla ohrožena. Na to je tam půda příliš nekvalitní.“

„Takže koukám, že teď už z genetiky modifikovaných plodin nemáš takový strach jako dřív. Vzpomínám si, že ve škole jsi bývala zapálená *écolo*, s Maxem jste kdysi pro zelené vyhráli fiktivní volby.“

„*Écolo* jsem pořád,“ řekla Dominique trochu našťavaně. „A Max taky. Jenomže dneska jsou horší věci, z kterých jde větší strach. Globální oteplování, tající ledovce, miliony utečenců, až se hladina moří zvedne. Pak budeme GM plodiny potřebovat, abychom ty lidi nakrmili. Víš, že výzkumný ústav rýže na Filipínách vyvinul gen, který umožní rýžovým rostlinám přežít, i když jsou dvanáct dní zatopené slanou vodou? To může v Asii zachránit miliony lidí.“ Otočila se k otci. „Vzpomínáš si, jak jsem zásadně odmítala jadernou energii? No a dneska se nemůžu dočkat, až postaví další reaktory, protože je to lepší než uhlí. Hnutí zelených vypsalo, Bruno... Museli jsme.“

Bruno se neubráníl úsměvu. Moc jí to slušelo, tak mladá a tak zapálená. „Jak tě poslouchám, mohla bys klidně jít do politiky. Já bych tě volil. Trochu tvého nadšení bychom tu potřebovali.“

Usmála se a vypadala náhle ještě mladší. „To nic není, měl bys slyšet Maxe.“

„Pořád se ještě přátelíte? I když ty jsi na univerzitě v Grenoblu a on v Bordeaux?“

„Mluvíme spolu každou chvíli – naštěstí existuje e-mail, chat a Skype. Všechno je to zdarma, stačí mít internet. Jsme oba ve stejném ekologickém fóru. Je hrozně zapálený pro ekologické zemědělství – není divu, když vyrůstal v komuně. Jeho táta Alphonse byl první opravdový zelený, se kterým jsem se setkala.“

„Řekla jsi mu o těch GM plodinách tady?“ zeptal se Bruno jako by nic.

„Přímo ne,“ řekla váhavě a opatrně. „Ale hádali jsme se o GMO a řekla jsem mu, že teď, když s nimi pracuju, jsem na ně změnila názor. A Max věděl, kde v létě pracuju, takže si to mohl dát dohromady.“

„A co si on o tom myslí? Pořád je tak proti nim?“ Ta otázka vzbudila její podezření a Stéphane se na Bruna tázvavě zadíval.

„Na to se ho radši zeptej sám,“ řekla. „Začínám si myslet, že máš nějaké podezření. Nechceš se začít chovat jako policajt, že ne?“

„Neblázní, Dominique,“ řekl. Spolkl podráždění i pocit viny, že mu přátelství komplikuje policejní práci. Tuhle holku znal ještě dřív, než začala nosit rovnátka. Usmál se a přitom přemýšlel, jak to má udělat, aby si uvědomila, že jde o zatraceně vážnou věc.

„Policistu dělám celou tu dobu, co se známe, což je přes půlku tvého života,“ řekl. „Ale já pracuju pro St Denis, pro nikoho jiného. Jenomže sem přijeli mnohem tvrdší policajti, na které tlačí shora, aby už někoho zatkli. Je tady šéf kriminálky našeho *Departementu*. Ale nedivil bych se, kdyby sem přijeli i lidi od bezpečnosti z Paříže. A ty jsi první na ráně. Pracovala jsi na té stanici, věděla jsi o GM plodinách, tátův statek mohly ohrozit a jsi bojovná *écolo*. Budeš jim okamžitě podezřelá. A žhářství znamená kriminál.“

„Budeme potřebovat právníka?“ zeptal se vážně Stéphan.

„Zatím ne, když tak vám dám vědět. A než se něco semele, tak jestli má Dominique nějaké dokumenty nebo cokoliv, co prokazuje, že není proti GMO, tak neváhejte a připravte si je.“

„To můžu udělat,“ řekla zamyšleně, Brunova slova ji trochu vylekala. „V našem diskusním fóru na chatu jsme o tom dlouze debatovali. Napsala jsem o tom do *Grenoble Vert*, což je bulletin zelených na univerzitě. Ale co Max? Co mu mám říct?“

„To nechám na tobě. Ale ten na stanici nepracoval, takže není důvod, aby ho někdo podezříval. Tvoje situace je jiná. Mimochodem, jak se jmenuje ta vaše chatovací skupina?“

„*Aquitaine Verte*, stejně jako ta organizace. Vlastně vznikla z jejich webové stránky a psala jsem si s nimi, ještě když jsem chodila tady do školy... Díky za varování. Ale nic špatného jsem neprovedla, takže se mi nemůže nic stát.“

„Doufejme. A pošli mi mailem, cos napsala do toho bulletinu. Pro všechny případy, třeba se to bude hodit,“ řekl Bruno a zavřel notes. „Mimochodem, třeba tě bude zajímat, že tvůj šéf má o tobě velice dobré mínění. Petitbon mi řekl, že by ti rádi nabídli trvalé místo, jakmile odpromuješ.“

„Takže si musí být jistý, že s tím požárem nemám nic společného.“

„Jasně. Už máš jednoho svědka obhajoby,“ uculil se Bruno.

Poněkud klidnější se vydal na druhou pochůzku. Přitom přemýšlel, kdo může být ta mrtvá žena, když uvedla komunu jako svou adresu, a jestli ji znal. Vrátil se kus cesty, po které přijel ze St Denis, pak přešel železniční trať, a když minul nový hřbitov, odbočil na úzkou cestu, která vedla z města nahoru k vodárenské věži. Za ní se rozkládala zvlněná lesnatá krajina, kde leželo čerstvě sklizené seno a zlatavý dobytek plemene Limousin se spokojeně pásl v zářijovém slunci. Mírným svahem dojel až na náhorní plošinu, kde byla půda laciná a její obdělávání obtížné. Tahle vysoko položená místa, nehostinná a v zimě bičovaná větrem, měla v sobě touhle dobou na sklonku léta jistou přísnou vznešenost dovršenou nádhernými výhledy na řeku v údolích po obou stranách.

O něco dál na hřebeni střežily soutok řek trosky Château de Brillamont, nejbližší z celé řady středověkých pevností, které vymezovaly proměnnou hranici mezi Anglií a Francií. Válka trvala přes sto let, dokud Johanka z Arku nepozdvihla morálku francouzské armády a Bernard de Guesclin nevynalezl pohyblivé kanóny, které byly natolik lehké, že mohly být přemístovány, a natolik těžké, že dokázaly přimět anglické hradní pány k poslušnosti. Přes to všechno, co se Bruno o francouzské národní hrdince učil, mu vlastní vojenská zkušenost říkala, že to, co ve skutečnosti rozhodlo, byl střelný prach. Obvykle tomu tak bylo.